

Signe Helbos prædiken sidste søndag efter helligtrekonger

Taler

Signe Helbo
Præst

Dato

25. januar 2026

Sted

Vivild kirke, Djursland

Omstændigheder

Prædiken blev transmitteret i Gudstjenesten på P1

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 12, vers 23-33

- 1 “Jeg føler mig tom indeni.” Sådan sagde en kvinde til mig forleden. Hun havde netop stået ansigt til ansigt med mørket, som vi alle undertiden oplever at gøre det, hver på vores måde: Skilsmisse, fyring, dødsfald, et skænderi med vores elskede, en frygtet besked fra lægen, eller et flygtigt glimt mod nyhederne, der med ét kaster bekymringernes besvær ind over os.

Katastrofer har mange ansigter, og tomheden mange årsager. Fælles for dem er deres klædning. Som i eventyret om Kejserens nye Klæder kræver det en barnagtig selvforglemmelse, hvis vi skal få øje på den.

10

“Tomheden er afmagt” svarede jeg hende. Et ord, vi sjældent bruger, om en erfaring, vi ofte gør os: Afmagt. Erkendelsen af at vores evner ikke rækker. At der er grænser for vores formåen. Og at det faktisk er godt.

- 15 Vi er vant til at tage skeen i egen hånd. Vi styrer vores liv med handlingsplaner, to do-lister, nytårsforsæt og visioner. Vi lever fremadrettet og ve den, der ikke har et drive. Og lige dér, midt i alle planerne og fremdriften, der holder os til ilden, melder katastroferne sig og får os til at gå i stå.

- 20 Livet er fyldt med katastrofer. Udfordringen er, at vi ikke ved, hvad vi skal stille op i og med livet, når vores magt svigter os. Det er et tragikomisk paradoks, for hvad angår alt det væsentligste, er vi uden magt; livet, kærligheden, lykken...

- Hér slår evangeliet ned i vores hverdag med sit opløftende budskab om
25 hvedekornet, der ved at give afkald på sig selv bærer mange fold. Hvedekornet er

naturligvis et billede på Kristus, der Langfredag går i døden for at vække det døde menneske til liv. Vi hverken kan eller skal være, som Kristus, men vi skal rette vores opmærksomhed mod det han gør og er. Her er afkaldet i dag centralt.

30

Det er det samme, der er på færde, når Jesus lidt provokerende siger, at: ”Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv.” Det er provokerende, fordi det strider imod alt det, vi gerne vil høre.

35

Han støder os, for at få os til at omvende os. Så vores perspektiv forskydes, og vi tales på plads i livet. Her bruges kærligheden som eksempel; at elske overfor at hade.

40

At vi søger at elske vores liv, er åbenbart for enhver:

Vi jagter det gode liv, og når det svigter os, tror vi, at vi har grebet livet forkert an.

45

Vi har skabt en kultur, hvor det elskelige og ideelle liv er et liv uden mørke og modgang.

Vi iscenesætter eget liv, så det fremstår, som vi ønsker det.

50

Vi indtager hovedrollen og instruerer slagtes gang.

Vi tænker over, hvad andre tænker, og hylder de gode præstationer.

Det middelmådige liv er leverpostej, og hvem giver at høre om det?

55

Det er vores tids største illusion, som vi langsomt, men sikkert går til grunde i. For sandheden er, at langt de fleste spiser leverpostej, og at livet er ikke noget, vi selv skaber, men noget, der kommer til os og former os. **Det elskværdige liv er godt – selvom det ofte gør ondt.** Sådan burde vi elske livet: I afkald på og tilsidesættelse af os selv. Men sådan formår vi kun sjældent at elske.

60

Den menneskelige kærlighed er krævende og begrænsende. Vi forventer noget af dem, vi elsker. Stiller krav og kræver ”noget for noget”. Og uanset hvor

65 rummelig man påberåber sig at være, vil vores kærlighed drage grænser. Vi elsker vores børn højere end andres børn og vores familie højere end andre familier. Sådan er det at være menneske. Og hér er Jesu provokation kærkommen.

For opfordringen går på at give afkald på vores illuderede magt og se vores
70 afmagt i øjnene. Vi må forstå, at vi ikke formår at bære livet alene – og at vi ikke formår at elske, som vi burde – og at hvad angår det væsentligste i livet, er vi uden magt. Og at det er godt. For det skaber plads til, at vi kan leve.

”Den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv”. Der er ikke
75 tale om verdensforsagelse, men om perspektivforskydning. At hade sit liv i denne verden er at turde træde tilbage og erkende sig selv som den afmægtige. Så denne verdens fyrste af arrogance og selvoptagethed jages ud, og der bliver plads til vores næste. Til fællesskabet. Til kærligheden. Til Gud.

80 Vi taler meget om åndelig oprustning i denne tid, men overser, at åndelighed ikke består af konkrete handlingsplaner og strategier, men i stedet af det at være med afmægtigheden. At vi tør træde et skridt tilbage i stedet for at storme frem i bedrevidende fordømmelse. At vi giver afkald på vores magt – ikke for at hvile på laurbærrene, men for at gøre plads til, at livet kan komme til.

85 Hér er forskellen på tomhed og afmagt, som vi indledte med, betydelig, og vi må som barnet, der står og råber, at kejseren ikke har noget tøj på, turde løfte vores blik for det mere, der er at sige om virkeligheden. Vi må have blik for erfaringens klædning.

90 I tomheden føler vi os sat udenfor verden. Alene. Uden mening. Uden håb. Fordi det hele står og falder med os selv og de evner, der ikke rækker. Her bærer vi livet på egne skuldre – og mislykkes, når byrden bliver for tung. Det var den erfaring, kvinden, jeg talte med, stod tilbage med. Når vi tror, vi skal være gud i eget og andres liv, banker tomheden på.

I afmagten træder vi tilbage i erkendelse af, at det ikke handler om vores manglende evner, men om en opgave, der ikke er vores at løfte. Det skaber plads når vi forstår, at overfor mørket og katastroferne – som tager sig forskelligt ud
100 fra liv til liv – har vi kun begrænset magt. **Det giver mening, fordi det svarer til vores erfaring, og skaber håb, fordi magten overdrages.**

105 På den måde løftes vi af afmagten. For når vi træder tilbage, får Kristus plads ved vores side, som den, der løfter livets åg med os, når byrden bliver for tung. Så vores blik i stedet kan løftes og vores hænder åbnes ud mod den næste, der deler livet med os. Så vi åbner os selv for at alt det gode, der kan synes skjult i afmagtens mørke, kan kærtegne os som en brise af mildhed.

110 I tomheden er alt stille. I afmagten klinger et ekko af håb. Og derfra får vi mod og trøst. Så vi kan tjene og være til gavn, hvor vores kræfter bruges bedst.

Og når vi igen kommer til kort, fordi vores kærlighed er begrænset, må vi løftes af budskabet om Kristus, der gik i døden for os, for at iklæde vores mørke et
115 nådigt lys, der blotlægger vores uformåen og klargør vores ansvar.

Hos Gud findes en kærlighed, der sprænger dødens og mørkets grænser.

Dét er nåden, vi skænkes i dag og alle dage:

120 At når vi giver afkald og træder tilbage i afmagten, træder den almægtige Gud til,

for at bære det, vi ikke kan bære,

125 tilgive det, vi ikke kan tilgive,

tolerere det, vi ikke kan tolerere,

130 og løfte det, vi ikke kan løfte.

Ligesom han løfter os, der aldrig slår til, men altid er nok.

I Jesu navn amen.

135

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

140

Tags

URI

145 <https://www.dansketaler.dk/tale/signe-helbos-praediken-sidste-sondag-efter-helligtrekonger>

150

155

160

165

170

175

180